KAP. III

L-UFFIĊĊJI U L-MINISTERI FIL-QUDDIESA

58. Fil-ġemgħa miġbura għall-Quddiesa, kull wieħed jew waħda mill-fidili għandu l-jedd u d-dmir għas-sehem tiegħu, kulħadd skond il-mod tiegħu, skond l-ordni u l-uffiċċju li għandu.[43] Għalhekk kulħadd, ministri u fidili, huwa u jaqdi l-uffiċċju tiegħu, għandu jagħmel dak biss u dak kollu li kull wieħed imissu jagħmel,[44] hekk li l-istess tqassim taċ-ċelebrazzjoni jagħti dehra tal-Knisja mqaddsa fl-ordnijiet u l-ministeri diversi tagħha.

I L-UFFIĊĊJI U L-MINISTERI TA' L-ORDNI SAGRU

59. Il-mexxej ta' kull ċelebrazzjoni ewkaristika leġittima huwa l-Isqof, li jaqdi dan l-uffiċċju personalment jew permezz tal-presbiteri li jgħinuh.[45]

Jekk l-Isqof ikun preżenti f'Quddiesa iċċelebrata bis-sehem tal-poplu, jixraq li hu jippresiedi u, kemm jista' jkun, isejjaħ il-presbiteri biex jikkonċelebraw miegħu.

Dan isir mhux biex ikabbar is-solennità esterna tar-rit, imma biex juri f'dawl aqwa l-misteru tal-Knisja, li hi sagrament tal-għaqda.[46]

Jekk l-Isqof ikun preżenti u ma jiċċelebrax l-Ewkaristija hu, imma jħalli 'l ħaddieħor iqaddes, jixraq li l-Isqof stess imexxi l-liturġija tal-kelma kif ukoll ir-riti ta' l-egħluq fl-aħħar tal-Quddiesa.

60. Fix-xirka tal-fidili l-presbiteru hu mogħni bis-setgħa mqaddsa ta' l-Ordni Sagru biex joffri s-sagrifiċċju f'isem Kristu.[47] Għalhekk huwa wkoll jippresiedi fuq il-poplu u t-talb tal-ġemgħa, ixandrilhom l-aħbar tas-salvazzjoni, isieħeb lill-poplu miegħu fl-offerta tas-sagrifiċċju li jsir permezz ta' Ġesù Kristu fl-Ispirtu s-Santu lil Alla l-Missier, iqassam il-ħobż tal-ħajja ta' dejjem lil ħutu, u hu stess jieħu sehem minnu flimkien magħhom. Għalhekk il-presbiteru, meta jiċċelebra l-Ewkaristija, għandu jaqdi lil Alla u lill-poplu bid-dinjità u l-umiltà; l-istess imġiba tiegħu, u l-mod kif ixandar il-kelma ta' Alla, għandhom iġiegħlu lill-fidili jħossu l-preżenza ħajja ta' Kristu.

61. Id-djaknu huwa l-ewwel wieħed fost il-ministri. Sa mill-bidu tal-Knisja, l-ordni tad-djakni kien jingħatalu ġieh kbir. Fil-Quddiesa, id-djaknu jkun jaqdi l-uffiċċju proprju tiegħu meta jxandar l-Evanġelju u xi drabi jfisser ukoll il-kelma ta' Alla, meta jmexxi l-fidili waqt it-talba universali, iservi lis-saċerdot, iqarben, l-aktar bil-kalċi, u xi drabi jagħmel sinjal lill-poplu biex jurihom kif għandhom joqogħdu u jġibu ruħhom.

II. L-UFFIĊĊJU U D-DMIR TAL-POPLU TA' ALLA

62. Fil-Quddiesa, il-fidili huma l-poplu qaddis ta' Alla, poplu miksub u saltna ta' qassisin. Huma jingabru ġemgħa waħda biex iroddu l-ħajr lil Alla, joffrulu l-Vittma bla tebgħa, mhux biss permezz tas-saċerdot, iżda joffruha wkoll huma stess flimkien mas-saċerdot, kif ukoll jitgħallmu jagħmlu l-offerta tagħhom infushom lil Alla.[48] Huma għandhom ifittxu li dan kollu jagħmluh fl-ispirtu tar-rabta sħiħa tagħhom ma' Alla, u f'għaqda ta' mħabba ma' ħuthom li jkunu qegħdin jieħdu sehem magħhom fl-istess ċelebrazzjoni.

Għalhekk huma għandhom jaħarbu kull xorta ta' singularità jew ta' firda bejniethom, u jżommu quddiem għajnejhom li lkoll xorta waħda għandhom l-istess Missier wieħed fis-sema, u għalhekk huma lkoll aħwa bejniethom.

Ilkoll kemm huma jagħmlu ġisem wieħed, għaliex waħda u l-istess hija l-kelma ta' Alla li jisimgħu, xorta waħda jieħdu sehem fit-talb u l-kant, u fuq kollox waħda u l-istess hija l-offerta tas-sagrifiċċju u l-ikla li jaqsmu bejniethom mill-mejda tal-Mulej. Din il-għaqda, li tagħmilhom ħaġa waħda bejniethom, tidher fis-sbuħija kollha tagħha billi l-fidili fil-Quddiesa jġibu ruħhom ilkoll l-istess u jżommu l-uniformità f'kollox.

Kull darba li jiġu mitluba biex jagħmlu xi servizz, ħadd mill-fidili ma għandu jibqa' lura, imma jersqu b'qalb ferħana biex jaqdu lill-poplu ta' Alla u fil-Quddiesa jagħtu s-servizz partikulari li jkun mitlub minnhom.

63. Fost il-fidili, il-grupp tal-kant, jew il-

kor, għandu luffiċċju liturġiku partikulari tiegħu, jiġifieri, li jkanta tajjeb il-biċċiet li jmissu lilu, skond il-kant li jkun, u jgħin lill-fidili l-oħra biex jieħdu parti attiva fil-kant.[49] Dak kollu li jingħad hawnhekk għall-grupp tal-kant igħodd ukoll għall-mużiċisti l-oħra, l-aktar għall-organista, kulħadd skond il-mod tiegħu.

64. Xieraq li jkun hemm kantur, jew direttur tal-kor, ħalli jmexxi u jgħin lill-poplu fil-kant. Anzi fejn ma jkunx hemm il-grupp tal-kant, ikun imiss lill-kantur imexxi l-kant u l-poplu li jieħu sehem fih.[50]

III. MINISTERI PARTIKULARI

65. L-akkolitu jirċievi l-ministeru tiegħu biex jagħti servizz lill-altar u jgħin lis-saċerdot u lid-djaknu. L-aqwa uffiċċju tiegħu hu li jhejji l-altar u t-tagħmir imqaddes tiegħu, kif ukoll iqarben lill-fidili bħala ministru straordinarju tat-tqarbin.

66. Il-lettur jirċievi l-ministeru tiegħu biex jaqra l-lezzjonijiet bibliċi, barra l-Evanġelju. Huwa jista' wkoll igħid l-intenzjonijiet tat-talba tal-fidili u, jekk ma jkunx hemm is-salmista, jaqra s-salm bejn il-lezzjonijiet.

Fiċ-ċelebrazzjoni ewkaristika l-lettur għandu l-uffiċċju proprju tiegħu, ukoll jekk ikun lajk. Dan l.uffiċċju għandu jaqdih hu stess, saħansitra jekk ikun hemm ministri oħra ogħla minnu fil-grad.

Jinħtieġ li l-lettur ikun tassew jinqala' għall-uffiċċju mogħti lilu, u jithejja għalih bil-għaqal, ħalli l-fidili, huma u jisimgħuh jaqra l-kelma ta' Alla, jitheġġu bi mħabba ħajja u qawwija għall-Iskrittura mqaddsa.[51]

Jekk ma jkunx hemm irġiel jinqalgħu biex jagħmluha ta' letturi, il-Konferenza Episkopali tista' tagħti l-permess biex il-lezzjonijiet ta' qabel l-Evanġelju u l-intenzjonijiet tat-talba tal-fidili jinqraw minn mara li tkun tinqala' għal dan l-uffiċċju.

67. L-uffiċċju tas-salmista hu li jaqra s-salm jew versetti bibliċi oħra bejn lezzjoni u oħra. Is-salmista, biex jaqdi sewwa l-uffiċċju tiegħu, jaħtieġlu jkun jinqala' tassew biex jissalmeġġja u jkun jaf jaqra tajjeb u ċar.

68. Barra minn dawn li semmejna hemm ministri oħra: xi wħud minnhom jagħtu s-servizz tagħhom fuq il-presbiterju; oħrajn, barra mill-presbiterju.

Fost dawk li jagħtu s-servizz tagħhom fuq il-presbiterju hemm dawk li jnewlu jew iżommu l-missal, is-salib, ix-xemgħat, il-ħobż, l-inbid, l-ilma, u ċ-ċensier.

Fost l-oħrajn, hemm:

a) Il-kummentatur, li bit-tifsir tiegħu jhejji lill-fidili u jgħinhom biex jifhmu sewwa ċ-ċelebrazzjoni. Jinħtieġ li l-kummentatur ihejji bir-reqqa xi jkun se jgħid, u t-twissijiet tiegħu jkunu ċari u bla kliem żejjed. Huwa u jaqdi l-uffiċċju tiegħu joqgħod f'xi mkien tajjeb quddiem in-nies, iżda ma jitlax fuq l-ambone.

b) Dawk li, skond id-drawwa f'xi pajjiżi, jilqgħu lill-fidili fil-bieb tal-knisja, juruhom fejn għandhom joqogħdu, u jieħdu ħsieb l-ordni fil-proċessjonijiet tagħhom.

c) Dawk li jiġbru l-offerti tal-fidili.

69. Jaqbel li jkun hemm wieħed li jagħmilha ta' ċerimonier, l-aktar fil-knejjes il-kbar u fil-komunitajiet imdaqqsin; hu jieħu ħsieb u jqassam tajjeb iċ-ċerimonji mqaddsa, biex kull ħaġa ssir kif jixraq, bl-ordni u l-ġabra, minn min imissu jagħmilha.

70. Il-lajċi rġiel, ukoll jekk ma jkunux irċevew il-ministeru, jistgħu jagħmlu s-servizzi kollha li huma proprji tal-ministri ta' grad inqas mid-djakni. Is-servizzi li jsiru barra mill-presbiterju jistgħu jaqduhom ukoll in-nisa, skond il-ġudizzju għaqli tar-rettur tal-knisja.

71. Jekk ikun hemm tnejn, jew iżjed, kapaċi jaqdu l-istess servizz, jistgħu jqassmuh bejniethom biex kull wieħed minnhom jagħmel parti diversa mill-istess ministeru. Ngħidu aħna, djaknu wieħed jieħu l-parti tal-kant, u ieħor iservi fuq l-altar; jekk ikun hemm aktar minn lezzjoni waħda, lettur wieħed jaqra lezzjoni, u ieħor l-oħra; u hekk il-bqija.

72. Jekk fil-Quddiesa mal-poplu jkun hemm ministru wieħed biss, hu stess jista' jagħmel servizzi diversi.

73. Dawk kollha li b'xi mod jieħdu parti f'ċelebrazzjoni liturġika għandhom jiftiehmu bejniethom u jithejjew għaliha qalb waħda flimkien ,u jaħsbu sewwa għar-rit, għall-kant u l-mużika, u għal dak kollu li hu ta' interess pastorali; kollox jithejja taħt it-tmexxija tar-rettur tal-knisja, u wieħed iqis is-suġġerimenti li jagħmlu l-fidili għal dawk il-ħwejjeġ li fihom jidħlu huma direttament.